

ćeni sportu „Ćićarija ima mlade i perspektivne boćare“ (289) Gordane Čalić Šverko, „Dva uspješna mlada boćara iz Lanišća“ (291-292) Bože Jakovljevića i „Naš boćarski klub Lanišće“ (293) Marija Lipovšeka.

Luka Tidić

***Ricerche sociali*, br. 18, Rovinj 2011., 186 str.**

Osamnaesti broj časopisa *Ricerche sociali*, čiji je izdavač Centro di ricerche storiche Rovigno – Centar za povijesna istraživanja Rovinj, a suizdavači Unione Italiana di Fiume – Talijanska unija Rijeka i Università popolare di Trieste (Pučko učilište Trst), sadrži šest izvornih znanstvenih članaka i svaki ima sažetak na trima jezicima: hrvatskom, slovenskom i engleskom.

Publikacija započinje člankom Darija Safticha „Tra comunismo e nazionalismo“ („Između komunizma i nacionalizma“, 7-37). U osam točaka (uz uvod i zaključak) autor obrađuje pitanje nacionalizma i komunizma. Ističe kako je nacionalna svijest „možda jedina živa i zdrava ideologija“ i kako pobjeđuje sve društvene poretke. Spominje i splitskoga pisca i novinara Enza Bettizu koji je među prvima uočio razlog pobuna u komunistički uređenim društvima, a to je nacionalno pitanje.

Slijedi rad Williama Klingera „Nazionalismo civico ed etnico in Venezia Giulia“ („Civilni i etnički nacionalizam u Julijskoj krajini“, 39-45) u kojem obrađuje sraz pojmova kulturne i etničke nacije u Julijskoj krajini. Prikazuje kako je uporaba tih pojmova evoluirala u političkim sučeljavanjima između Talijana s jedne strane te Hrvata i Slovenaca s druge. Prije Drugoga svjetskog rata etnički je pojam prevladavao u jugoslavenskim javnim nastupima, dok su se Talijani oslanjali na kulturni, ali nakon toga rata pa sve do danas i oni podržavaju tu tezu, kako „ezuli“, tako i „preostali“.

Treći je rad, „Strategie nella dinamica di apprendimento della L2“ („Strategije u dinamici učenja jezika društvene sredine“, 47-80) Edite Paulišić, podijeljen u dvije osnovne cjeline: teoretsku i praktičnu. U prvoj autorica navodi osnovna obilježja škole „novoga pravca“, odnosno teoriju strategije učenja jezika, što je bio temelj za provedbu istraživanja čiji je cilj bio utvrditi omiljen način učenja talijanskoga jezika među učenicima kojima je talijanski drugi jezik. Nabraja i citira najpoznatije autore i znanstvene radnike iz

toga područja. Praktični dio obuhvaća upitnik o metodama učenja kojem je podvrgnuto 68 učenika iz dviju rovinjskih srednjih škola. Izneseni su rezultati provedenoga ispitivanja, koji će znatno pomoći u praksi, kako nastavnicima/profesorima, tako i učenicima. Rad je obogaćen 21 tablicom i popisom literature.

Slijedi opsežan članak Francesca Ciancija „La protezione delle minoranze nazionali nel Consiglio d'Europa e nel diritto europeo“ („Zaštita nacionalnih manjina u Vijeću Europe i u europskom pravu“, 81-118). Autor analizira Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima i Okvirnu konvenciju zaštite nacionalnih manjina, dva temeljna dokumenta o posebnoj zaštiti nacionalnih manjina koja je donijelo Vijeće Europe. Nadalje, osvrće se na neizravnu zaštitu pripadnika manjine, iznosi pravce zaštite manjina u okviru primarnoga i sekundarnoga europskog prava te predstavlja pojedine presude Suda pravde Europske zajednice. Na koncu, ističe kako se u praksi europski sustav, iako manjkav, pokazao učinkovitiji od međunarodnoga u pitanju zaštite prava nacionalnih manjina.

Marko Paliaga autor je članka „Immagine cittadina, suo posizionamento e impatti macroeconomici degli investimenti nel turismo e nell'infrastruttura sportivi“ („Gradski izgled, njegovo pozicioniranje i makroekonomski utjecaj investicija u turizmu i sportskoj infrastrukturi“, 119-137), kojemu je cilj odrediti okvire istraživanja o utjecaju sporta i sportskoga turizma na razvoj opće slike grada i procijeniti makroekonomske učinke na gradsku privredu. Paliaga ističe važnost razvoja novih i atraktivnih oblika turizma u hrvatskim turističkim središtima kako bi opstali i bili konkurentni na tržištu. Naglašava da je zadovoljan gost, uz ponudu, ključ ekonomsko-turističkoga uspjeha određenoga mjesta. Smatra da se gost vraća ako je doživio nezaboravno i ugodno iskustvo te da turistička mjesta danas nude dobro osmišljene sportsko-rekreativne sadržaje kojima je cilj predstavljanje lokalne turističke aktivnosti u svrhu privlačenja gostiju i postizanja većih prihoda i jačanja gospodarstva te veće stope zaposlenosti. Stručnjaci smatraju, iako nije dokazano, da sportske priredbe pridonose razvoju i poboljšanju slike grada.

Časopis zaključuje rad „La comunità italiana nei censimenti jugoslavi, croati e sloveni (1945-2011)“ („Talijanska zajednica u jugoslavenskim, hrvatskim i slovenskim popisima stanovništva [1945. – 2011.]“, 139-186) Ezija Giuricina. Vrlo opsežan rad s bogatim popisom literature sintetizira duboke

etničke i demografske promjene u Istri, Rijeci i Dalmaciji nakon Drugoga svjetskog rata i prikazuje kako su jugoslavenske statistike dokumentirale te preobrazbe. Giuricin analizira sedam popisa stanovništva provedenih od 1945. do 1991. te ističe povijesne, demografske, nacionalne i društvene prilike toga vremena i proces asimilacije manjine u narednim godinama. Nadalje, razmatra i demografska kretanja novijega doba s naglaskom na „nacionalne popise stanovništva“ iz 2001. (Hrvatska) i 2002. (Slovenija), ali i glavna obilježja i metodološke aspekte popisa iz 2011. godine. Rad nadopunjuje 21 tablica.

Biserka Budicin

***Histria antiqua*, sv. 21, Pula 2012., 665 str.**

U sedamnaest godina izlaženja godišnjaka *Histria antiqua* Međunarodnoga istraživačkog centra za arheologiju s glavnom urednicom Vesnom Girardi Jurkić i agilnim međunarodnim uredništvom (E. Marin, R. Matijašić, A. Rendić-Miočević, Isabel Rodà, G. Rosada, F. Tassaux, M. Zaninović) tiskan je dvadeset i jedan tematski svezak pod visokim pokroviteljstvom UNESCO-a. Ovaj izuzetan nakladnički pothvat, rijedak u europskim i svjetskim arheološkim znanstvenim sredinama, redovitoga izlaženja u studenome svake godine (od 1995.), dobio je osobito priznanje mnogih stranih arheoloških ustanova, sveučilišta i znanstvenika.

Dvadeset i prvi svezak *Histrije antique* posvećen je temi 17. međunarodnoga arheološkog savjetovanja (*Navigare necesse est. Od prapovijesti do ranog srednjeg vijeka*), koje je održano u Puli, Medulinu i Rovinju 2011. godine. Nakladnik je ovoga godišnjaka s nedavno preminulom urednicom Institut društvenih znanosti Ivo Pilar (Centar za arheološka istraživanja, Međunarodni istraživački centar za arheologiju Brijuni-Medulin), a sunakladnik Društvo za povijest i kulturni razvitak Istre.

Nakon tradicijskoga „Uvodnika glavne urednice“ na hrvatskom i engleskom jeziku u okviru glavne teme objavljeno je 15 priloga stranih znanstvenika (plovidba u kamenom dobu, prijevoz mramora rijekama i plovidba Dunavom, prekomorska trgovina u Brigeciju, trgovačke veze Dacije s Istrom, uvoz prokoneškoga mramora u Varnu, pomorska trgovina preko